

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעתקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעתקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה

עניינה של הנחיה זו באופן היישום של הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב.

א. כללי:

1. מטרתה של הנחיה זו היא לקבוע עקרונות אחידים בכל הנוגע לאופן הגשת בקשה לקבלת צו חקירה לחומר מחשב; אופן תפיסת חומרי מחשב של חשודים, עדים ומתלוננים; אופן ביצועו של תהליך חיפוש מושכל בחומרי המחשב; אופן התיעוד של החיפוש שבוצע בחומרי המחשב וקביעת עקרונות בנוגע להעמדת תוצרי החיפוש לעיון ההגנה.

על סמך עקרונות אלה יהא על רשויות החקירה לקבוע את נהלי העבודה הפרטניים שלהן, בהתאם לסוג העברות והיקפי חומר החקירה בתיקים המטופלים על-ידיהן.

ב. המסגרת הנורמטיבית:

2. סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ") דן בחובתה של המדינה להעמיד לנאשם ולסנגורו לעיון את חומר החקירה ואת רשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, הנוגע לאישום. מובן כי סעיף 74 הנ"ל חל גם על תוצרי חיפוש במחשבים, התקני אחסון דיגיטליים וטלפונים סלולריים "חכמים" (להלן לשם הנוחות: "חיפוש במחשב" או "חיפוש בחומרי מחשב").

3. סעיף 23א(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: "הפסד"פ") קובע כי "חדירה לחומר מחשב וכן הפקת פלט תוך חדירה כאמור, יראו אותן כחיפוש וייעשו על-ידי בעל תפקיד המיומן לביצוע פעולות כאמור". סעיף 23א(ב) לפסד"פ קובע כי החדירה לחומר מחשב תיעשה על פי צו שיפוטי, ובית-המשפט יפרט בצו החדירה לחומרי המחשב שיוציא תחת ידיו "את מטרות החיפוש ותנאיו שייקבעו באופן שלא יפגעו בפרטיותו של אדם מעבר לנדרש".

יצוין כי ביום 31.8.2025 ניתן פסק-דין של בית-המשפט העליון בבג"ץ 8298/25 **הסניגוריה הציבורית נ' היועצת המשפטית לממשלה**, ובו נקבע כי אין סמכות לערוך חיפוש בחומרי מחשב על יסוד הסכמתו של הנחקר, ללא צו שיפוטי מסמך בהתאם לסעיף 23א לפסד"פ. סמכות זו

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעתקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

עוגנה בנוהל חטיבת החקירות מס' 03.300.035 של משטרת-ישראל וצוינה אף בהנחיה זו. בג"ץ קבע כי ביטול ההכרה בסמכות זו ייכנס לתוקף תוך 18 חודשים ממועד מתן פסק-הדין.

מובן כי בתקופה הנדחית יש להקפיד הקפדה יתרה על תנאי ההסכמה מדעת של הנחקר ועל מתן בכורה לחיפוש בחומרי מחשב על בסיס צו שיפוטי.

4. הסוגייה של חיפוש בחומרי מחשב, הפקת תוצרים מתוכם כ"חומר חקירה" והעמדתם לעיון ההגנה מגלמת התנגשות בין שלושה שיקולים: **האחד**, זכותו של נאשם לעיון בכל חומר החקירה העשוי להיות רלוונטי להגנתו¹ – זכות הנגזרת מזכותו להליך הוגן. **השני**, היעדר היכולת המעשית של רשויות החקירה לסרוק בעין את כל חומרי המחשב שנתפסים במסגרת החקירה, וההכרח לבצע סינונים ודגימות של חומרי המחשב,² כמו גם האינטרס הציבורי בהגנה על היכולות המשמשות את רשויות החקירה בעת ביצוע חיפושים במחשב. **השלישי**, זכותו של האדם שממנו נתפסו חומרי המחשב שלא תיפגע פרטיותו מעבר לנדרש, והאינטרס הלגיטימי שלו שמידע עודף שאינו רלוונטי לאישום, או מידע חסוי - אף אם הוא רלוונטי לאישום - לא יעבור לידי הנאשם, ולעיתים אף לא לידי התביעה והרשות החוקרת.³ זאת בפרט בשים לב לכמויות המידע העצומות האגורות במחשבים, בהתקני אחסון דיגיטליים ובטלפונים סלולריים. נוסף על כך, עומדת גם זכותם של צדדים שלישיים (שאינם המחזיקים בחומרי המחשב) שהמידע על אודותיהם האגור בחומרי המחשב שנתפסו במסגרת החקירה, לא ייחשף מעבר למידה ההכרחית.⁴

ג. התווית מדיניות החיפוש בחומרי מחשב בידי רשויות החקירה:

שלב הגשת הבקשה לצו החזירה לחומרי המחשב, התפיסה וההעתקה של חומרים אלה:

5. בהתאם לדנ"פ 1062/21 **אוריך נ' מדינת ישראל** (11.01.2022), על רשויות החקירה לכלול בבקשה לצו חזירה לחומרי מחשב, לכל הפחות, את פרטי המידע הבאים: התקיימותה של אחת מעילות החיפוש המנויות בסעיף 23 לפסד"פ; מטרות החיפוש; העבירות הנחקרות; פרטים הנוגעים למחשב או לטלפון החכם שבו מתבקש החיפוש; פרטים בנוגע לבעלי המחשב או המחזיק בו ומעמדו ביחס לחקירה, ומקום שבו הדבר רלוונטי: ציון העובדה שהבקשה עוסקת

¹ ראו, למשל, בג"ץ 9264/04 **מדינת ישראל נ' בית-המשפט השלום בירושלים**, פ"ד ס(1) 360, פסקה 11 לפסק-דינה של כבוד השופטת (כתוארה אז) ביניש (2005); בש"פ 6640/06 **קרוכמל נ' מדינת ישראל**, פסקה ט' לפסק-דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) רובינשטיין (פורסם בנבו, 7.9.2006); וכן ראו בש"פ 6071/17 **מדינת ישראל נ' פישר**, פסקה 8 (פורסם בנבו, 27.8.2017), והמובאות שם.

² עניין **פישר**, לעיל, פסקאות 17-18.

³ שם, פסקאות 10-12.

⁴ שם, פסקה 11.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

בחיפוש אצל גורמים הנהנים מחיסיון; פרטים בדבר בקשות חיפוש קודמות וההחלטות שניתנו בהן, ואשר בינן ובין הבקשה הנוכחית יש קשר ענייני; הצהרה אם לבקשת החיפוש קדם חיפוש בלתי חוקי שבוצע באותו מכשיר שבו מתבקש החיפוש, או אם נפל פגם משמעותי אחר בהתנהלות הרשות החוקרת בכל הנוגע לחיפוש המבוקש; היקף החומר שמבוקש לחפש בו, תוך תחימת החיפוש ככל הניתן והסבר בדבר הבחירה לתחום כך את החיפוש המבוקש.⁵

6. על רשויות החקירה לשקול לבקש צווי חדירה לחומר מחשב שיהיו מסויגים במידת האפשר מבחינת היקף המידע המותר בעיון ובהפקה. זאת, במקרים בהם מאפייני החקירה (כדוגמת טיב החשד הנחקר, וסוג החיפוש הנדרש בחומרי המחשב) או מעמדו של המחזיק בחומרי המחשב הדרושים לחקירה (למשל אם מדובר בעד, בפרט מתלונן או נפגע עברה, לעומת חשוד), מאפשרים לסייג את החיפוש בחומרי המחשב מבלי לפגוע באפקטיביות שלו. הגבלת היקף המידע הממוחשב שהרשות החוקרת תעיין בו משרתת מטרה ראויה של מניעת פגיעה עודפת בפרטיות, הן של המחזיק בחומר המחשב והן של צדדים שלישיים, ובה בעת היא תצמצם את חובת הרשות החוקרת לסווג ולמייין חומרים עודפים. מובן, כי ככל שהחקירה המדוברת סבוכה ומסועפת יותר (הן מבחינת נושא החקירה, הן מבחינת ריבוי המעורבים והן מבחינת היקפי החקירה), יהיה בכך כדי להשפיע על היכולת לבקש לצמצם מראש את היקף המידע שיותר לחוקרים לעיין בו או להפיקו.

7. בהקשר זה יש להבחין בין שלושה שלבים שונים: האחד, שלב התפיסה של חומרי המחשב; השני, שלב ההעסקה של חומר המחשב; השלישי, שלב העיון והניתוח של חומר המחשב. אשר לשני השלבים הראשונים, דרישות ראייתיות כדוגמת כלל הראיה הטובה ביותר, ומגבלות טכניות-פורנזיות עשויות להוביל את רשויות החקירה, לא אחת, לתפיסה של המחשב, התקן האחסון הנייד או הטלפון הסלולרי, והעסקה של כלל חומרי המחשב האגורים בהם.⁶ עם זאת, לאחר ביצוע התפיסה וההעסקה כאמור, בהחלט ניתן להגביל את שלב העיון והניתוח בחומרי המחשב, כמו גם את שלב ההפקה, של תוצרי החיפוש. על כן, במקרים המתאימים יש לשקול הטלת מגבלות מעין אלה מראש, בשלב הבקשה לצו החדירה לחומר המחשב, כאשר צרכי החקירה מאפשרים זאת.

⁵ דנ"פ 1062/21 אוריך נ' מדינת ישראל (11.01.2022), פסקה 69; ס' 24-25 לנוהל נשיאת בית המשפט העליון 1-18 "ממשק העבודה בין שופטים ובין גורמי תביעה וחקירה בבקשות לפני הגשת כתב אישום" (13.4.2022) (להלן: נוהל 1-18).

⁶ חרף האמור, ישנם מצבים שבהם הרשות החוקרת תימנע מתפיסה של המחשב והעסקתו, אלא תבצע את פעולת העיון במידע הממוחשב על גבי המחשב המקורי. מצבים כאלה עשויים להתרחש כאשר, למשל, מתבצעת חדירה למחשב מרוחק (שאז ממילא לא ניתן לתופסו), כאשר מחליט החוקר שלא לתפוס את המחשב המקורי לנוכח האיוון בין צרכי החקירה לבין הפוטנציאל להשבתת העסק כתוצאה מהתפיסה, או כאשר קיים קושי טכנולוגי לבצע העסק פורנזי של חומר המחשב ולפיכך נדרשת עבודה על המקור.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

8. המגבלות שניתן להציע במסגרת הצו השיפוטי המסמך, יכולות לכלול, בין היתר, צמצום של גדרי העיון לפי סוגי קבצים מסוימים, לפי טווח תאריכים שבהם נוצרו הקבצים או שניגשו אליהם לאחרונה, לפי הזהות של יוצר המסמך ולפי הזהות של הצדדים לתכתובות מסוימות (למשל בדואר אלקטרוני, באפליקציות להעברת מסרים מידיים כ-WhatsApp וכדומה).⁷

9. לעתים, שיקולי החקירה יובילו את הרשות החוקרת לבקש או לדרוש (באמצעות צו להמצאת מסמכים), מנחקר להמציא חומר מחשב המצוי ברשותו והעשוי להיות דרוש לחקירה. זאת, במקום לבצע את התהליך של תפיסה-חדירה-עיון-הפקה של חומר המחשב הרלוונטי. במקרה כזה, ככלל, יש לבקש או לדרוש (בהתאם לצו) מהנחקר כי יומצא כל ה"מעגל ההקשרי" העשוי להיות דרוש לחקירה, היינו כל חומר שיכול להיות רלוונטי לחקירה. כך, למשל, כאשר הרשות החוקרת מעוניינת לקבל לידיה תכתובת בין מתלונן לבין חשוד מיום מסוים, במסגרת המצאה ולא חיפוש יזום על-ידה, ראוי לקבל את התכתובת על פני תקופה ממושכת יותר, גם לפני ואחרי המועד הרלוונטי, וזאת על מנת לבחון את "המעגל ההקשרי" של התכתובת ולבחון היתכנותן של אמירות נוספות, בעלות משקל מזכה או מפליל, במהלך הקשר בין שני המתכתבים. מובן, שראוי לבדוק האם התכתובת "גלשה" בין אפליקציות שונות, דהיינו החלה בפלטפורמה אחת (למשל ב-WhatsApp), משם עברה לפלטפורמה אחרת (למשל בדוא"ל), ובמקרה שכזה, יש לבקש את התכתובת מכל הפלטפורמות האמורות.

שלב העיון בחומר המחשב:

10. חומרי המחשב הנתפסים על-ידי רשויות החקירה עשויים לכלול מספר עצום של קבצים – מאות אלפים ואף למעלה מכך לגבי כל פריט תפוס. מטעם זה, על פי רוב, אין זה אפשרי לעיון בפועל בכלל הקבצים התפוסים, וככלל נדרש מן הרשויות החוקרות לבצע פעולות מושכלות של צמצום גדרי המידע הממוחשב, ובו יתבצע לאחר מכן העיון האנושי בתוכן המידע, הפקת המידע שנמצא רלוונטי לחקירה והכנסתו לתיק החקירה.⁸

11. ההחלטה בדבר פעולות הצמצום הממוחשבות הראויות תיבחר על-ידי צוות החקירה או חוקרי המחשב המיומנים, בהתאם לנסיבות המקרה, שכן לא ניתן להגדיר מראש מהן פעולות הצמצום

⁷ ראו גם סעיף 24(ח) לנוהל 1-18.

⁸ לעניין זה ראו את עניין **פישר**, בפסקה 27. בכך, בין היתר, שונה אופן החיפוש בקבצי המחשב מאופן המיון והסיווג של תוצרי האזנת סתר, שבו היחידה החוקרת נדרשת כיום, על-פי הנהלים לטיפול בהאזנת הסתר, להקשיב לכל השיחות הנקלטות בהאזנת הסתר כדי למיין ולסווג. לא למיותר לציין כי חיפוש מושכל בחומרי המחשב עשוי להוביל להחמצה בפועל של חומר חקירה רלוונטי, אולם החיפוש המושכל נועד להבטיח צמצום מקסימלי של החמצה פוטנציאלית זו. שם, פסקה 31.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

שבהן יש לנקוט בכל מקרה ומקרה. להלן יימנו כמה סוגים בולטים של פעולות צמצום ממוחשבות אפשריות:

- א. סינון על פי מילות חיפוש.
  - ב. תיחום על פי סוגי קבצים, לדוגמה: קבצי Word, קבצים סרוקים, קבצי גיבוי של דוא"ל, קבצי קול, קבצי תמונה, קבצי וידאו, קבצי מערכת מסוימים ועוד.
  - ג. תיחום על פי סוגי אפליקציות מסוימות, לדוגמה: קבצי מידע שנוצרים ושייכים לאפליקציית WhatsApp.
  - ד. תיחום על פי אופי המידע, לדוגמה:
    - 1) תכתובות (בין אם הן ב-WhatsApp, בין אם הן ב-Telegram, בין אם הן בדוא"ל, בין אם הן ב-iMessage או כדומה). מובן כי ייתכן גם תיחום ממוקד יותר של תכתובות עם אנשי קשר מסוימים בלבד.
    - 2) נתוני מיקום.
    - 3) היסטוריית התקשרויות (בין אם הן ב-WhatsApp, בין אם הן ב-Skype, בין אם הן בחיגוג טלפוני רגיל או כדומה).
  - ה. סינון על-פי תאריכי היצירה או הגישה אל קבצים, לדוגמה: מיפוי הקבצים שנוצרו במהלך השנה האחרונה, או בטווח תאריכים מסוים הרלוונטי לחשדות הנחקרים.
  - ו. סינון על-פי טווח מועדים רלוונטי בתוך הקלטה רציפה, לדוגמה: לעתים נדרש לעיין בתוכן שהועתק ממצלמת האבטחה. תוכן זה עשוי לכלול הקלטה של פרקי זמן ממושכים שאינם נדרשים לצורך קידום החקירה. במקרה כזה, ניתן לערוך סינון על פי טווח המועדים הרלוונטי למועד האירוע הנחקר, ולכלול בו את רגע קרות האירוע הנחקר וזמן סביר לפניו או לאחריו.
- מובן שניתן לבצע שילוב של כמה פעולות צמצום ממוחשבות, למשל סינון הן על פי סוגי קבצים והן על-ידי שימוש במלות חיפוש על גבי סוגי הקבצים המסוננים.

12. במקרים שבהם החליטה הרשות החוקרת כי אין באפשרותה לצמצם עוד יותר את רשימת תוצאות הסינונים, בצורה כזו שתאפשר לה עיון אנושי בכל אחת ואחת מהתוצאות, מבלי שהדבר יכביד עליה באורח בלתי סביר – והמידע הוא עדיין רחב היקף ביותר – היא רשאית לערוך **בחינה מדגמית** של המידע שהתקבל לאחר התיחום. ההחלטה האם לערוך בחינה מדגמית כאמור וכמה פריטי מידע לדגום – תלויה במגוון שיקולים ובהם: היקפו של חומר החקירה בתיק, מורכבותו של התיק, טיב הראיות שנאספו עד כה בתיק, יריעת המחלוקת הנשקפת

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

לרשות החקירה, הפוטנציאל לקבלת תמונה בהירה בנוגע לחשדות למרות הנקיטה בתהליך של דגימה בלבד ועוד. תהליך הבחינה המדגמית יתועד בדו"חות החיפוש, בהתאם לכללים המפורטים להלן בסעיף 16(ה). ככל שבמהלך הבחינה המדגמית כאמור יימצאו חומרים רלוונטיים לחקירה - יש לכלול אותם בגדר "חומר חקירה" ולהכניסם לתיק החקירה. כמו כן, אם במהלך הבחינה המדגמית נמצאו חומרים רלוונטיים, על האחראי על החקירה לשקול הרחבתה של הבחינה המדגמית לכמות קבצים גדולה יותר.

13. כאשר במהלך החיפוש בחומרי המחשב, נמצא ממצא מסוים אשר עשוי להיות קשור לנושא החקירה, הרי שלאחר מציאתו, על רשות החקירה לבדוק האם ניתן לתור אחר ה"מעגל ההקשרי" של התוצר הרלוונטי. ב"מעגל הקשרי" הכוונה, למשל, לתכתובות נוספות בין הצדדים, קבצים רלוונטיים שנוצרו בסמוך למועד יצירת הקובץ הרלוונטי, אתרי אינטרנט נוספים אליהם גלש החשוד בסמוך לגלישה אל כתובת האתר הרלוונטי וכדומה. הקביעה מהו ה"מעגל ההקשרי" הרלוונטי תלויה בכל תיק ונסיבותיו, וכן היא עלולה להיות מושפעת משיקולי הגנה על פרטיותו של האדם שממנו נתפסו חומרי המחשב, כמו גם הגנה על פרטיותם של צדדים שלישיים שהמידע על אודותיהם מצוי באותם חומרי מחשב. מטבע הדברים גם מגבלות בדבר גדרי החיפוש בחומרי המחשב, המוטלות במסגרת צו החדירה לחומר המחשב, תשלכנה על האפשרות לתור אחר המעגל ההקשרי. עם זאת, בתיקים מסויימים – למשל בתיקים רחבי היקף המבוססים על ראיות הנובעות מתכתובות בין החשודים – ה"מעגל ההקשרי" עשוי לכלול חומר בהיקף נרחב, כגון כל ההתכתבויות בין החשודים במהלך התקופה הרלוונטית לאישומים. במקרים כגון אלה, אם צו החדירה לחומר המחשב כלל מגבלות בדבר היקף החומרים המותרים בעיון ובהפקה, הרי שכאמור לעיל בסעיף 7, יש לשקול פנייה לבית-המשפט בבקשה להרחבת צו החדירה המקורי, כך שיאפשר לתור אחר כל המעגל ההקשרי הנדרש. הממצאים והמעגל ההקשרי שיימצאו רלוונטיים לאישום יופקו ויוכנסו לתיק החקירה, ולהגנה יתאפשר לעיין בהם.

14. על בסיס תהליכי חיפוש וצמצום מושכלים כמפורט לעיל, ניתן לקבוע כי חומרי המחשב שיופקו בסופם של מהלכי הצמצום והחיפוש, ייכנסו לגדר "חומר חקירה", כמשמעו בסעיף 74 לחסד"פ. מובן כי החקירה הפלילית מטבעה היא דינאמית ובהתאם להתפתחותה עשויים להשתנות גם תהליכי החיפוש והצמצום המושכלים שתבצע היחידה החוקרת.

התוצרים שיופקו יועברו על-ידי היחידה החוקרת לתביעה בפורמט דיגיטלי, ככל הניתן.

כל תוצרי הביניים של תהליכי הצמצום והסינון של חומרי המחשב שנתפסו על-ידי שימוש במילות חיפוש, סינונים וחיתוכים שונים – שלא נמצאו רלוונטים לחקירה - אינם בבחינת

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

"חומר חקירה". אין לאפשר להגנה לעיין בהם, ואף אין הכרח לשומרם.⁹

לא למותר לציין כי על היחידה החוקרת לשאוף לגילוי מידע הקשור לחשדות, בין אם הוא מבסס את החשדות ובין אם הוא מפריך אותם וכן עליה לשקול לערוך חיפוש גם בהתאם לטענות החשודים בחקירתם.

ד. הרחבת גדרי העיון המותר או בקשה להוצאת צו חדירה חדש:

15. במקרה שבו קיבלה הרשות החוקרת צו חדירה לחומר מחשב, היא עשויה להידרש לשוב לבית-המשפט בנוגע להיקף החדירה שאליה התייחס הצו המקורי, וזאת בשני אופנים: האחד, בבקשה להרחבת גדריו של הצו המקורי; והשני, בבקשה להוצאת צו חדירה חדש. להלן פירוט הדברים:

א. בקשה להרחבת גדרי העיון של הצו המקורי, עשויה להידרש במקרים הבאים:

1. כאשר הצו המקורי כלל מגבלות מסוימות על גדרי העיון, ובמסגרת אותה החקירה עלה צורך חקירתי, **הקשור לחשדות המקוריים**, להרחיב את גדרי העיון המותר. כך למשל, כאשר הצו המקורי הוגבל להפקה ועיון בסוגי קבצים מסוימים, או לעיון בתכנים לפי טווח תאריכים מסוים שבו נוצרו הקבצים, לפי יישומונים מסוימים, לפי זהות יוצר המסמך או זהות הצדדים לתכתובות מסוימות, ובשלב מסוים של החקירה עלה צורך חקירתי להרחיב את העיון מעבר למגבלות שנקבעו בצו המקורי.

2. כאשר מתגלה במהלך **אותה חקירה** מושא הצו המקורי, **עבירה נוספת**, השונה באופן מהותי מהעבירה שבשלה ניתן צו החדירה המקורי והיא לא בוצעה במסגרת אותו "אירוע" עברייני, ועלה הצורך להרחיב את החיפוש בחומרי המחשב בקשר לעבירה החדשה שהתגלתה.

מנגד, ככל שבמסגרת אותה החקירה נתגלתה עבירה נוספת מאותה "משפחת עבירות" של העבירה שצוינה בצו המקורי (אלימות, מין, סמים וכיוב'), או שנתגלתה עבירה נוספת שנעברה במסגרת אותו "אירוע" עברייני (לדוגמה, ניסיון להשמיד ראיית או להדיח עדים בקשר לעבירה המקורית; עבירות הלבנת הון או עבירות מס

⁹ בעניין זה ראו גם את החלטת בית-המשפט העליון בעניין **פלוני**, שם נותחה שיטת הפעולה של רשות המסים במסגרת חקירות מרובות מחשבים. המידע שמועתק מהמחשבים, התקני האחסון הדיגיטליים והטלפונים הסלולריים נשמר בשרת מרכזי המכונה "קיוסק", וממנו מופקים חומרי המחשב הנכנסים לתיק החקירה. נפסק כי המידע שב"קיוסק" איננו בחזקת "חומר חקירה". ראו בש"פ 7602/17 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 לפסק-דינו של השופט מזוז (פורסם בנבו, 9.11.2017).

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

המצטרפות לעבירה המקורית ; מעשי עבירה נוספים כלפי אותו נפגע עבירה בנוסף לעבירה המקורית ועוד) - לא יידרש לפנות בשל כך בבקשה לצו להרחבת גדרי העיון.¹⁰

3. כאשר נתפס מחשב, התקן אחסון דיגיטלי או טלפון סלולרי "חכם" במסגרת חקירה מסוימת, בוצעה חדירה אליו, נוצר ממנו העתק, ובמקביל או בשלב מאוחר יותר עולה הצורך לחפש חומרים **בנוגע לחקירה אחרת**, שאינה במסגרת אותו "אירוע" עברייני או באותה "משפחת עבירות" של העבירה המקורית. ככל שנדרש לחזור ולעיון בחומרי המחשב שכבר הועתקו מהמחשב התפוס במסגרת החדירה שבוצעה (קרי עיון בהעתק שכבר נוצר במהלך החקירה המקורית), הרי שיש לבקש מבית-המשפט צו להרחבת גדרי עיון, תוך התייחסות בבקשה לנסיבות התפיסה המוקדמת של המחשב, התקן האחסון הדיגיטלי או הטלפון הסלולרי ה"חכם" ויצירת ההעתק לצורך החקירה המקורית. בעניין זה יובהר כי פעולת החדירה לחומר המחשב היא ההתחברות לחומר המחשב המקורי שנתפס ויצירת העתק ממנו על גבי כונן משטרי. לעומת זאת, פעולת העיון בהעתק שנוצר על-ידי היחידה החוקרת בעקבות החדירה לחומר המחשב ואיתור החומר הרלוונטי לחקירה בהעתק אינה מגלמת "חדירה לחומר מחשב" כהגדרתה בחוק, אך יש לבצעה בהתאם להוראותיו של צו החדירה, כלומר בהתאם למטרות ולגדרי העיון שנקבעו בצו בית המשפט. על כן, במקרה בו מבקשים לעיין בהעתק שלא למטרה שנקבעה בצו המקורי, יש לבקש להרחיב את הצו. יודגש, כי ככלל ניתן לבקש להשתמש בהעתק החומר שנפרק כל עוד התיק שנפתח בנוגע לחקירה הראשונה איננו חלוט.

ב. בקשה להוצאת צו חדירה חדש לחומרי המחשב עשוי להידרש במקרה הבא :

כאשר נתפס מחשב, התקן אחסון דיגיטלי או טלפון סלולרי "חכם" במסגרת חקירה מסוימת, ובמקביל או בשלב מאוחר יותר עולה הצורך לחפש בו חומרים בנוגע לחקירה **אחרת** ונדרש לחזור ולחדור אל חומר המחשב המקורי פעם נוספת. יובהר כי בשונה מן הסיטואציה המתוארת לעיל בסעיף 15(א)(3), שבה מתבצע **עיון חוזר בהעתק** שנוצר מחומר המחשב המקורי, הרי שכאן מדובר בצורך לחזור ולחדור אל **חומר המחשב המקורי**. החדירה החוזרת לחומר המחשב המקורי יכולה להידרש, למשל, אם ההעתק שנוצר במסגרת החקירה המקורית הושמד, אם ההליך המשפטי שבגיניו נוצר ההעתק – נסתיים והפך לחלוט, אם מבקשים להתגבר על סיסמאות או הצפנות באמצעות אמצעים פורנזיים חדשים ועוד.

¹⁰ למען הסר ספק, מובן כי העיון המתואר כאן יכול שיעשה אך ורק בגדרי המגבלות הטכניות שהוטלו במסגרת הצו המקורי (למשל, ככל שהצו המקורי התיר עיון בתכתובות בין שני גורמים בלבד, או עיון בקבצים בטווח תאריכים מסוים, הרי שהעיון המתואר כאן יכול להיעשות רק בגדרי מגבלות אלה).

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

16. מובן כי על בקשה להוצאת צו חדירה חדש ובקשה להרחבת גדר העיון חלות הוראות סעיף 5 לעיל, ויש לפרט במסגרתן את כלל המידע הרלוונטי, ובפרט יש להתייחס לצו הקודם שהוצא, להחלטות קודמות של בית המשפט שקשורות לבקשה, ולהתפתחויות בחקירה שהובילו לבקשה החדשה.

17. ככל שהרשות החוקרת נדרשת לשוב לבית-המשפט בבקשה להוצאת צו חדירה חדש, עליה ליידע את המחזיק בשנית על הוצאת צו החדירה ולהציג בפני המחזיק וזאת בטרם מימוש הצו. זאת מכיוון שמדובר בחדירה חוזרת למקור, ולגביה ניתן לטעון שיש למחזיק זכות להיות נוכח בעת החדירה. 11 לעומת זאת, ככל שהרשות החוקרת נדרשת לשוב לבית-המשפט בבקשה להרחבת גדר העיון, אין כל חובה ליידע את המחזיק באמור וניתן לממש את הצו להרחבת גדר העיון בלא יידוע המחזיק מראש על כך. זאת מכיוון שאין מדובר בחדירה לחומר מחשב, אלא בהרחבת מטרות העיון בהעתק חומר המחשב האגור בכונן המשטרה.

ה. תיעוד החיפוש בחומר המחשב:

18. על רשויות החקירה לתעד את הפעולות שבוצעו על-ידן בעת חיפוש בחומרי מחשב. תיעוד הפעולות מאפשר לתביעה, להגנה ולבית-המשפט להתחקות אחר מהלכי החיפוש, הסינון והמיון של חומרי המחשב ולאפשר בחינה בדיעבד האם לא נשמטו, במהלך החיפוש בחומרי המחשב, חומרים העשויים לסייע להגנה.

19. דו"חות החיפוש בחומרי המחשב צריכים לכלול תיעוד של הפעולות שבוצעו בפועל על-ידי החוקרים. התיעוד צריך לאפשר לנתח בדיעבד את מתודולוגיית החיפוש בחומרי המחשב. עם זאת, התיעוד לא צריך להיכנס לנבכי שיקול-הדעת של החוקרים ולסיבות שעמדו מאחורי ההחלטות שקיבלו. התיעוד צריך לפרט את ה"מה" וה"איך", ולא את ה"למה". זאת, בהריג אחד שיפורט להלן בסעיף 16(ה).

20. ביתר פירוט, התיעוד בדו"חות החיפוש במחשב צריך לכלול בין היתר את הנושאים הבאים :

¹¹ הזכות לנוכחות בעת החדירה לחומרי המחשב נלמדת בהיקש מסעיף 28 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, הקובע כי "תופש הבית. או המקום שמחפשים בו, או אדם מטעמו, יינתן לו להיות נוכח בחיפוש...". ניתן לטעון שהסעיף חל גם לגבי חדירה לחומר מחשב ויש לפרשו ככזה שמאפשר למחזיק לבקש להיות נוכח בעת החדירה לחומר המחשב המקורי, כדי שיוכל לבחון את פעולת הרשות החוקרת ואת האפשרות שיגרם שיבוש או נזק בעקבות פעולת הרשות החוקרת. זאת בשונה מהעיון בהעתק, שלגביו אין מדובר בחדירה לחומר מחשב כהגדרתה בחוק, במהלכו לא יכול להיגרם שיבוש או נזק לחומר המקור שנתפס.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

א. יש לצרף תיעוד של תהליך ההעסקה של חומר המחשב המקורי שנתפס. על התיעוד להתייחס למועד ביצוע ההעסקה, היקף החומר המועתק ותקינות תהליך ההעסקה. ככל שנוצר במהלך ביצוע ההעסקה לוג (תיעוד ממוחשב) המאשר את תקינות ההעסקה, יש לצרפו לדו"ח החיפוש.

ב. יש לפרט את מילות החיפוש שנעשה בהן שימוש.

ג. יש לפרט פעולות סינון ותיחום נוספות, כגון סינון על-פי ציר זמן, על-פי זהות משוחחים, על-פי סוגי קבצים, על-פי אפליקציות מסוימות וכדומה.

ד. מובן כי על החוקרים להקפיד על תיעוד פעולות חיפוש, סינון ותיחום אשר הניבו מידע העשוי לפעול לטובת הנאשם, ולא רק לחובתו.

ה. כאשר החוקרים בוחרים לבצע בחינה מדגמית של תוצרי החיפוש בחומרי המחשב התפוסים, בנסיבות כמפורט לעיל בסעיף 12 להנחיה, יש לפרט, בנוסף לאמור לעיל, גם את המידע הבא :

- 1) תיאור כללי של הטעמים שהובילו להחלטה החקירתית לבצע בחינה מדגמית.
- 2) מספר הקבצים שהתקבלו לאחר ביצוע הסינונים השונים ושמותכם בוצעה הבחינה המדגמית (ככל שאין מניעה טכנולוגית למנות את מספר הקבצים כאמור).
- 3) מספר התוצרים שנדגמו בפועל.

21. על אף האמור לעיל בסעיף 16, כאשר בתיק החקירה חשוד אחד בלבד, וחומרי המחשב אשר נתפסו במהלך החקירה שייכים לאותו חשוד בלבד (ולא לעדים או מתלוננים אחרים), רשאית היחידה החוקרת לתעד בתמצית בלבד את פעולות החיפוש שביצעה. זאת בשל העובדה שבמקרה שבו יועמד החשוד לדין, ממילא יהיה רשאי לקבל לידי העתק מלא של חומר המחשב שנתפס מרשותו, כמפורט להלן בסעיפים 21-22.

22. כאשר מתבצע חיפוש על גבי חומרי המחשב המקוריים,¹² קיימת חשיבות מיוחדת לתיעוד מהלך החיפוש, שכן התיעוד נועד אף להפיג חששות לזיהום אפשרי של חומרי המחשב. אשר על כן, ניתן לשקול תיעוד מוגבר בדרך של שימוש באמצעים לתיעוד אוטומטי של פעולות החיפוש במחשב (Activity log). מובן שהתיעוד מן הסוג האמור אינו חובה, אולם הוא עשוי לסייע בידי החוקר ולחסוך את הצורך לערוך במקביל דו"ח מפורט ידני של החוקר שיתאר את מהלך הסינון, העיון וההעסקה של חומרי המחשב.¹³

¹² לפירוט מצבים כאלה, ראו לעיל ה"ש 6.

¹³ אף במקרים שבהם יתבצע תיעוד מוגבר בוודאו או תוך שימוש באמצעים לתיעוד אוטומטי, יש ללוות את התיעוד כאמור בדו"ח שיערוך החוקר בעצמו, אם כי דרישות הפירוט בדו"ח זה תהיינה, מטבע הדברים, פחותות.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

23. במקרה של תיעוד פעולות חיפוש, מיון וסינון של חומרי המחשב, העלול לחשוף שיטה ואמצעים, לרבות אי-יכולות ומגבלות טכנולוגיות של רשויות החקירה, וכן במקרים בהם התיעוד עלול לחשוף זהות של מקורות מודיעיניים – יש לשקול לפעול להוצאת תעודת חיסיון לגבי אותו תיעוד.

ו. שלב העמדת חומרי החקירה ומיפוי החומרים במחשבים, התקני האחסון הדיגיטליים והטלפונים הניידים, לעיון ההגנה:

24. לעניין זכות העיון של הנאשם בחומרי המחשב התפוסים, יש להבחין בין שתי קטגוריות של מצבים: **האחת**, מצב שבו עומד לדין נאשם אחד וחומרי המחשב שנתפסו בתיק הם שלו בלבד. **השנייה**, מתייחסת לכל יתר המצבים: מצב שבו נאשם אחד עומד לדין, אולם חומרי המחשב שנתפסו בתיק אינם שלו או אינם רק שלו; מצב שבו יותר מנאשם אחד עומד לדין, בין אם חומרי המחשב שנתפסו בתיק הם של מעורב אחד ובין אם הם של יותר ממעורב אחד.

25. שתי קטגוריות המצבים האמורות משליכות על אופן מימוש זכות העיון בחומר המחשב: בקטגוריה הראשונה (נאשם אחד וכל חומרי המחשב הם שלו), יקבל הנאשם העתק מלא של חומרי המחשב שנתפסו מרשותו. נוסף על כך, יימסרו לנאשם דו"חות החיפוש ויתר התיעוד שיתאר מהם, בעיני התביעה, התוצרים הרלוונטיים שנמצאו והופקו במהלך החיפוש. מכיוון שהנאשם יקבל לרשותו העתק מלא של חומרי המחשב, יתייתר ממילא הצורך להוסיף גם את מיפוי של כלל חומר המחשב התפוס.

בקטגוריית המצבים השנייה (כל יתר המצבים) הנאשם אינו מקבל לידי העתק של מלוא חומרי המחשב שנתפסו במהלך החקירה, אלא אך ורק חומרי מחשב שנמצאו כרלוונטיים, יחד עם התיעוד כיצד הגיעו החוקרים לחומרים אלה דווקא. על כן, בקטגוריית המצבים השנייה, עולה הצורך לערוך ולמסור להגנה מיפוי של כלל חומרי המחשב התפוסים, וזאת על מנת לאפשר את מימוש זכותה של ההגנה לעיין ב"רשימת כל החומר", כהגדרתו של מונח זה בסעיף 74(א)(1) לחסד"פ. המיפוי האמור מספק להגנה כלי נוסף בביקורתה על אופן המיון והסיווג של חומרי המחשב שנתפסו במהלך החקירה.

להלן פירוט הדברים:

26. כאשר מדובר בנאשם אחד ונתפסו חומרי מחשב שלו בלבד (הקטגוריה הראשונה לעיל):

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

א. ככלל, יש לאפשר לנאשם¹⁴ להעתיק את כלל חומרי המחשב שנתפסו מרשותו.¹⁵ זאת, למעט מקרים בהם קיימים בחומר המחשב חומרים האסורים בהחזקה כגון תכנים פדופיליים או מידע שהושג כתוצאה מחדירה אסורה למחשב. במקרים אלה, הגם שהחומר הפוגעני מהווה חומר חקירה, יש לאפשר עיון בלבד בחומר, אך לא את העתקתו.¹⁶

בצד הזכות להעתיק את מלוא חומרי המחשב שנתפסו מרשותו, זכאי הנאשם לקבל העתק של דו"חות הפעולה המפרטים את התוצרים הרלוונטיים שאותרו בחומרי המחשב שנתפסו מרשותו.

ב. כיוון שהכלל במצב זה הוא שעומדת לנאשם זכות העתקה מלאה של החומרים שנתפסו מרשותו, לא נדרש לערוך, מעבר לכך, מיפוי של כלל חומרי המחשב שנתפסו. למען הסר ספק, גם בתיק חקירה מעין זה, אין היחידה החוקרת פטורה מעריכת חיפוש מושכל בחומרי המחשב של החשוד (לימים הנאשם) ומהפקת החומרים הרלוונטיים מתוך אותם חומרי מחשב (הגם שתיעוד החיפוש אינו חייב להיות בדרך של פירוט מלוא המידע המפורט לעיל בסעיף 16).

27. כאשר מדובר בקטגוריית המצבים השנייה דלעיל - קרי, מצב שבו עומד לדין נאשם אחד אולם חומרי המחשב שנתפסו בתיק אינם שלו או אינם רק שלו ; ומצב שבו עומד לדין יותר מנאשם אחד, בין אם חומרי המחשב שנתפסו בתיק הם של מעורב אחד ובין אם הם של יותר ממעורב אחד - או אז :

א. ככלל, כל נאשם יהיה זכאי להעתיק את כלל חומרי המחשב שנתפסו מרשותו, בכפוף לכך שאין המדובר בחומרי מחשב האסורים בהחזקה או שהושגו בעברה.

ב. כמו כן, כל נאשם יהיה זכאי לעיין ולהעתיק לרשותו את התוצרים הרלוונטיים שהופקו מכל אחד מחומרי המחשב של מעורבים אחרים (נאשמים, מתלוננים או עדים, ככל שנתפסו חומרי מחשב גם מרשותם). בצד התוצרים הרלוונטיים, יקבל כל נאשם את

¹⁴ כידוע, זכות העיון בחומר החקירה עומדת לנאשם, אולם ייתכנו מצבים שזכות העיון בחומרי המחשב תינתן לחשוד עוד בשלב השימוע. ראו, "הליכי יידוע ושימוע בהליכים פליליים" הנחיות פרקליט המדינה 14.21 (2017), בסעיפים 37-36 וגם "טיעון לפני הגשת כתב אישום פלילי (שימוע)" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 4.3001 (2008), בפסקה 7.

¹⁵ למעשה, זכות ההעסקה של הנאשם ביחס למחשבים נובעת מזכות הקניין העומדת לו, ולא דווקא מכוח זכותו להליך הוגן. מכוח זכותו זו, קמה החובה לאפשר לנאשם לקבל העתק של חומרי המחשב שנתפסו מרשותו. זכותו הקניינית של הנאשם עומדת לו – גם אם בסייגים – כבר בשלב החקירה, ולפני שלב ההעמדה לדין, ובלבד שמימוש זכותו לא עלול לשבש חקירה או להביא לכדי ביצוע עבירה. ראו לעניין זה את סעיף 32א(ב) לפסד"פ.

¹⁶ ליישום פתרונות של מתן זכות עיון ללא זכות העתקה לגבי מידע רגיש, ראו למשל את בשי"פ 6022/96 מדינת ישראל נ' מזוז, פ"ד נ(3) 686 (1996) ; בשי"פ 6695/11 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם בנבו, 27.9.2011) ובשי"פ 6640/06 קרוכמל נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 7.9.2006). ראו גם "חקירה והעמדה לדין בעברות של פרסום תצלומים, הקלטות או סרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו" הנחיות פרקליט המדינה 2.29 (2017), בסעיף 24 ; "פרסום, החזקה וצריכה של חומר תועבה ובו דמותו של קטין" הנחיות פרקליט המדינה 2.22 (2016), בעמ' 8.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעמדה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

דו"חות הפעולה המלמדים על מתודולוגיית החיפוש שהובילה לאיתור התוצרים הרלוונטיים מכל אחד מחומרי המחשב התפוסים.

ג. כל נאשם יהיה זכאי לקבל לרשותו מיפוי כללי של החומר שנמצא במחשבים, התקני האחסון הדיגיטליים והטלפונים הסלולריים שנתפסו מידי המעורבים האחרים בתיק, כפי שיפורט להלן בסעיפים 24-26. זאת במסגרת זכותו לעיין ב"רשימת כל החומר", כהגדרתו של מונח זה בסעיף 74(א)(1) לחסד"פ.

28. כזכור, דרישת המיפוי מאפשרת להגנה לבקר בדיעבד את אופן המיון והסיווג של חומרי המחשב שנתפסו במהלך החקירה. זאת, בצד הבקרה על דו"חות החיפוש בחומרי המחשב, המפרטים את מתודולוגיית החיפוש. במסגרת עריכת המיפוי של חומרי המחשב התפוסים, על הרשות החוקרת לפרט את המאפיינים הבאים, **ככל שהדבר ניתן מבחינה טכנולוגית ואינו כרוך במאמץ בלתי-סביר**:

- א. זהות המשתמשים המוגדרים במחשב (קרי הפרופילים המותקנים על המחשב).
- ב. נפח הזיכרון שבשימוש לעומת נפח הזיכרון הכולל של המחשב, התקן האחסון הדיגיטלי או הטלפון הסלולרי.
- ג. פירוט הכוננים (drives)¹⁷ המצויים במחשב.
- ד. סך כל הקבצים שנוצרו.
- ה. כאשר בנסיבות העניין קיים פוטנציאל כי הדבר יימצא כקשור לחקירה, יש למנות במסגרת המיפוי גם את רשימת האפליקציות המותקנות¹⁸.
- ו. כאשר ניתן להעריך כי חלק ניכר מהראיות בתיק החקירה מתבסס על תכתובות בין שני מעורבים או יותר - למשל באמצעות דוא"ל, תוכנות להעברת מסרים כ-WhatsApp וכדומה - ונערך חיפוש בחומרי מחשב של מעורב מרכזי בחקירה (כגון חשוד מרכזי, עד מדינה, עד מפתח בתיק), יש לשקול האם יש מקום להעביר פירוט נוסף שיכלול את רשימת אנשי הקשר שהתכתבו עם האדם שממנו נתפס חומר המחשב ופירוט "קבוצות השיחה"¹⁹ וחבריהן, כפי שנשמרו בחומר המחשב. ככל שהדבר ניתן מבחינה טכנולוגית במאמץ סביר, יש לתחום את הפירוט הנוסף להתכתבויות שנוצרו במהלך התקופה הרלוונטית לחקירה (ולא לכלל התקופה שמידע על אודותיה אגור במחשב, בהתקן האחסון הדיגיטלי או בטלפון הסלולרי). יודגש כי, ככלל, אין להעביר פירוט נוסף זה על אודות אנשי הקשר

¹⁷ הכוונה הן לכוננים פיזיים והן למחיצות "לוגיות" (partitions) בתוך הכוננים הפיזיים.

¹⁸ לדוגמה, אם במסגרת חקירת מי מהמעורבים עלה כי הם התקשרו ביניהם במסגרת אפליקציות להעברת מסרים מידיים, אולם בפועל בבדיקת התכנים בוואטסאפ לא עלו תכנים הנוגעים לחקירה, ייתכן שההגנה תמצא עניין בפירוט כלל האפליקציות, על מנת לבחון האם ייתכן שהתכתובות הנוגעות לחקירה מצויות תחת אפליקציה אחרת שלא נערך בה חיפוש בידי החוקרים.

¹⁹ הכוונה ב"קבוצות שיחה" להתכתבויות רבות משתתפים באפליקציות כגון WhatsApp, Skype וכדומה.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעמדה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

ו"קבוצות השיחה". עם זאת, במקרים שיימצא כי בנסיבות העניין קיים פוטנציאל שהדבר יימצא כקשור לחקירה, ישקול האחראי על החקירה להעביר את הפירוט כאמור.

29. יש להקפיד כי עריכת המיפוי הכולל של חומרי המחשב שנתפסו בתיק לא תוביל לפגיעה עודפת בפרטיות. מטעם זה יש להימנע, למשל, מעריכת רשימה של שמות כלל הקבצים במחשב (filelist), שכן מחד גיסא שמות הקבצים עלולים להסגיר לא אחת מידע אישי מוגן פרטיות, ומאידך גיסא סביר להניח כי קבצים אלה אינם חלק מ"חומר החקירה". יתרה מכך, לעתים שמות הקבצים יהיו סתמיים, וממילא לא יהיה בהם כל ערך עבור ההגנה.

30. יובהר כי במקרה של הוצאת צו חדירה לחומר מחשב הכולל מגבלות על היקף המידע המותר בעיון ובהפקה, כמפורט לעיל בסעיפים 5-7 להנחיה, המיפוי של חומרי המחשב יתבצע אך ורק לגבי החומרים המותרים בעיון ובהפקה על פי הצו, ואין מקום לערוך מיפוי בנוגע לכלל חומרי המחשב התפוסים.

31. לאחר הגשת כתב-האישום עשוי אחד הנאשמים לבקש לעיין בחומרי מחשב נוספים אשר לא הועמדו לרשותו הגם שנתפסו בתיק (בין אם נתפסו מרשותו של נאשם אחר, בין מרשותו של עד או של מתלונן בתיק). ככל שהנאשם מציג בסיס סביר לטענתו זו וממקד את בקשתו (כך שלא נראה שמדובר ב"מסע דיג") יש לשקול לבצע את אחד המהלכים הבאים :

א. קבלת עמדתו של האדם שממנו נתפס המחשב, התקן האחסון הדיגיטלי או הטלפון הסלולרי, בנוגע לבקשת הנאשם לקבל חומרי מחשב נוספים השייכים לו. אם יסכים אותו אדם כי יועברו חומרי מחשב נוספים שלו, בין אם כולם ובין אם חלקם, לכל הצדדים להליך, אזי ככל שאין אינטרס נוגד אחר, ניתן לשקול בחיוב הכנסת חומרים אלה לתיק החקירה, ולאפשר לכל הנאשמים בתיק, כמו גם כמובן לתביעה, עיון בהם. אין להסתפק בהסכמה מסויגת של האדם למסירת חומרי מחשב שלו לנאשם אחד בהליך, ולא לנאשמים האחרים בהליך, אלא אם ניתן להניח שהחומר המבוקש עשוי לנגוע לעניינו של אותו הנאשם בלבד. מובן כי גם במקרה אחרון זה תקום לתביעה זכות עיון באותם חומרי מחשב נוספים.

ב. קבלת הצעות ההגנה לחיתוכים, סינונים וחיפושים נוספים בחומרי המחשב שבמחלוקת. הצעות אלה תיבחנה על-ידי התובע ביחד עם הרשות החוקרת, וככל שהן עומדות במבחן ההיגיון, הן אינן בבחינת "מסע דיג" גרידא או בבחינת הטלת נטל בלתי-סביר, תבצע הרשות החוקרת את הפעולות הנוספות המוצעות ותעניין בתוצאות שתתקבלנה.²⁰ הפעולות שיבוצעו יתועדו באותו אופן כפי שמתועדות כלל פעולות

²⁰ גם כאשר מתבצעות פעולות חיתוך, סינון וחיפוש לבקשת ההגנה ניתן לפעול בדרך של דגימה. זאת, אם יתברר כי עקב הפעולות הנ"ל התקבלה כמות גדולה של חומרי מחשב, שבדיקתם תטיל על הרשות החוקרת נטל בלתי סביר.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעסקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

החיפוש בחומרי מחשב. תוצאות שתימצאנה רלוונטיות תוכנסנה לתיק החקירה ותימסרנה לידי כלל הנאשמים בתיק. עם זאת, ניתן להגביל את מסירת התוצאות לידי חלק מהנאשמים בתיק, אם קיימת הצדקה, כדוגמת טעמים של צנעת הפרט, שלא למוסרן לידיהם, ובלבד שאותן תוצאות אינן עשויות להיות קשורות לעניינם של נאשמים אחרים אלה.

תפוסים שאין בהם כל חומר העשוי להיות קשור לנושא החקירה:

32. בשלב ביצוע החיפוש הראשוני בחצרים, עשויה הרשות החוקרת לתפוס מחשבים, התקני אחסון דיגיטליים או טלפונים סלולריים "חכמים", שבפועל אינם קשורים לנושא החקירה. כך הוא, למשל, כאשר נתפס טלפון סלולרי שמתגלה לגביו כי הוא שייך לבן משפחתו של החשוד, שאינו קשור כלל לחשדות; או כאשר נתפס מחשב ישן שאינו בשימוש מזה כמה שנים ועל כן אינו נוגע כלל לעברות הנחקרות. המסקנה כי המחשב, התקן האחסון הדיגיטלי או הטלפון הסלולרי ה"חכם" אינם קשורים לחשדות יכולה לעתים להתקבל כבר לאחר עיון ראשוני בחומרי המחשב, ולעתים עשויה היא להתקבל לאחר ביצוע פעולות מעמיקות יותר של עיון, סינון ומיון החומרים.

33. במצבים אלה, שבהם לאחר עיון בחומרי המחשב ניתן להגיע למסקנה, כי אין במחשב, בהתקן האחסון הדיגיטלי או בטלפון הסלולרי ה"חכם" התפוסים, כל חומר העשוי להיות קשור לנושא החקירה - המשמעות המשפטית היא כי סעיף 74 לחסד"פ אינו חל על המחשב, התקן האחסון הדיגיטלי או הטלפון הסלולרי ה"חכם" שנתפס. על כן, יש לפעול כדלקמן:

א. אין הכרח לעמוד בכל דרישות העיון, הסינון והמיון המושכלים כמפורט לעיל בסעיפים 9-13. ממילא אין הכרח לעמוד בדרישות התיעוד והמיפוי כמפורט לעיל בסעיפים 14-26.

ב. תחת זאת, יש לתעד בתמצית את פעולות העיון שנערכו בפועל ואת המסקנה בדבר האפיון של המחשב, התקן האחסון הדיגיטלי או הטלפון הסלולרי ה"חכם" כבלתי-קשורים לנושא החקירה.

ג. על הרשות החוקרת להשיב את התפוס לידי המחזיק שממנו נתפס, שכן אין עילה להמשך החזקת המחשב, התקן האחסון הדיגיטלי או הטלפון הסלולרי ה"חכם".²¹ כמו כן, במקרה כזה אין עוד הצדקה להמשיך ולשמור את ההעתק הפורנזי של חומר המחשב, ככל שנוצר העתק שכזה.

במקרה שכזה, יש להתנגד לביצוע סריקה אנושית של כל התוצאות שתתקבלנה, וניתן להציע שתי חלופות: האחת, כי ההגנה תסכים לביצוע דגימה של התוצאות שתתקבלנה. השנייה, כי ההגנה תציע סינון נוסף שיצמצם את כמות תוצאות החיפוש שתתקבלנה, ורק לאחר מכן יתבצע עיון אנושי בתוצאות.

²¹ זאת, להוציא מצבים שבהם עשויה לקום עילה אחרת להמשך החזקת התפוס, למשל כאשר המחשב, התקן האחסון הדיגיטלי או הטלפון הסלולרי ה"חכם" עשויים להידרש לצורך חילוץ בסוף ההליך המשפטי, או שהם עשויים להיות דרושים לחקירה אחרת המתנהלת במקביל.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.14 – עקרונות הפעולה בנוגע לאופן התפיסה, החיפוש, ההעתקה והעיון במחשבים ובחומרי מחשב, תיעודם והעמדת התוצרים המהווים "חומר חקירה" לעיון ההגנה	
15 נובמבר 2020 ; 24 מרץ 2021 ; 24 מאי 2022 ; 9 ינואר 2024	עדכון אחרון : א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

תחילה:

34. הנחייה זו, על עקרונות הפעולה המנויים בה, תיכנס לתוקף ותפורסם ברבים החל ביום 15.11.2020, ותחול על כל תיקי החקירה אשר ייפתחו החל ממועד זה.